

BESZÁMOLÓ
A BERZSENYI DÁNIEL MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
2012. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

SZÉKHELY: SZOMBATHELY DR. ANTALL JÓZSEF TÉR 1.

IGAZGATÓ: PALLÓ SINÉ DR. TOLDI MÁRTA PHD

Tartalomjegyzék

2. Bevezetés	
2.1 Az év meghatározó jelentőségű történései	3
3. Szervezeti kérdések	4
3.1 Szervezeti, személyi változások, problémák	4
4. Üzemszerű működés bemutatása	
4.1 Gyűjteményszervezés – állományépítés	4
4.2 Tájékoztatószolgálat, tájékoztató eszközök	7
4.3 Könyvtári szolgáltatások	8
5. Hozzáférés	
5.1 Könyvtárhasználat bemutatása	9
5.2 Elektronikus könyvtár – digitalizálás	11
6. Megvalósult és folyamatban lévő fejlesztések, pályázatok	11
7. Közművelődési, PR és menedzsment tevékenység	
7.1 Rendezvények	12
7.2 Kiadványok, szakmai publikációk	14
7.3 PR tevékenység	15
7.4 Menedzsment tevékenység	16
8. Megyei könyvtári feladatellátás	
8.1 Kötelezpéldány	17
8.2 Statisztikai feladatok	18
8.3 ODR szolgáltatások	18
8.4 Területi ellátó munka – kistélepülési ellátás (2012-ben még mozgókönyvtári)	19
8.5 Könyvtári együttműködés szervezése	19
8.6 Kisebbségi könyvtári ellátás	20
8.7 Statisztikai adatszolgáltatás	20
9. Munkaterven kívüli feladatok teljesítése	21
10. 2012-ben elvégzett minőségfejlesztési tevékenységek	21
11. A könyvtári kollégák továbbképzése	21
12. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük	
12.1 Létszám és bérghazdálkodás	22
12.2 Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása	22
12.3 Dologi kiadások	22

2. Bevezetés

2012 az állami kezelésbe adás éveként jellemzi majd a Berzsenyi Dániel Könyvtár történetét.

A hosszú évekig tartó költségvetés csonkítást és létszámleépítést követően kezdetben még abban reménykedtünk, hogy konszolidálódik a közszolgáltatás ellátásának feltételrendszere. Sajnálatos módon azonban a várt állapot nem következett be, hanem tovább romlott az intézmény finanszírozása. Az esztendőt a korábbi évihez képest 50%-os állami támogatással indíthattuk, Szombathely Megyei Jogú Város pedig a jól kialakult gyakorlattal ellentétben nem vállalt részt a költségek finanszírozásából. (Beszámolónk *Gazdálkodás* fejezetében röviden összefoglaljuk a költségvetési anomáliákat.) Mindezek következtében a szakmai feladatellátás színvonala tovább romlott, melynek elszenvedője elsősorban az állománygyarapítás volt. Példátlanul alacsony szintre zuhant a megjelenő új dokumentumok gyűjteménybe való beáramlása, kiváltva a használói elégedetlenséget is. A központi könyvtár négy és fél ezres gyarapodása az elfogadható mérték mindössze negyedét jelenti. A folyóirat-előfizetések ütemezhetetlensége miatt sokszoros többletmunkával sikerült fenntartanunk a folyamatosságot.

A könyvtár iránti érdeklődés jelentős visszaesését a humán erőforrás aktivitása, a közösségi programok és az Európai Unió pályázatok révén sikerült kivédnünk. Igen változatos rendezvényi tematikát, sokszínű könyvtár-, irodalom- és olvasásnépszerűsítő foglalkozást bonyolítottunk. Bővítettük digitális tartalomszolgáltatásunkat (aprónyomtatványok, új elektronikus dokumentumok: Pável Ágostonról, a Savaria Szimfonikus Zenekar történetéről, a nyilvánosság folyamatos tájékoztatása a megye könyvtárügyéről a Vasi Könyvtári Portálon). Mindezeknek köszönhetően csupán kis mértékben estek vissza forgalmi mutatóink, a virtuális látogatások száma (225 680) azonban meghaladta a könyvtárat személyesen felkeresők számát (216 906).

Az év során jelentős évfordulókat ünnepeltünk: a megyei könyvtári funkció betöltésének 60, a könyvtárárpület felújításának 10, és a Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárral fennálló együttműködés fél évszázados jubileumát.

Két Európai Unió pályázatunkat (TIOP 1.2.3/09/01-2009-21, TÁMOP 3-2-4-8/1-2009-31) fenntartási időszakban gondoztuk, további két esetben pedig sikeresen csatlakoztunk a meghirdetett tematikához (TÁMOP 3.2.4.A-11/12012-0045, TÁMOP 3.2.12-12/1-2012-0001), a KEOP program keretében napkollektor üzembe állítására kerülhetett sor.

Azt reméljük, hogy a könyvtári törvényben erőteljes állami szerepvállalással megerősített megyei-városi nyilvános könyvtári feladatok összhangja a BDK városi fenntartásba kerülésével funkcionálisan és financiálisan is helyreáll, az elszenvedett sérülések korrekciója megkezdődhet. 2013 legnagyobb feladata minden bizonnyal a mozgókönyvtári ellátást felváltó Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer Vas megyei működésének megindítása lesz, a jogszabályi előírások, a településföldrajzi adottságok és a jól bevált hagyományok szintézisével.

Szombathely, 2012. január 17.

Pallósiné Dr. Toldi Márta PhD

könyvtárigazgató

3. Szervezeti kérdések

3.1 Szervezeti, személyi változások, problémák

A legjelentősebb változás az Életünk irodalmi lap könyvtárunk szervezetébe való beolvasztása miatt következett be, melyről a Megyei Intézményfenntartó Központ javaslatára döntött a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium. 2012. december 13-i közgyűlésén Szombathely MJV elfogadta ezt az integrációt, átvette az alapítói felelősséget, a kiadói jogokat a könyvtárra bízva. Probléma viszont, hogy a folyamatos közreadás városi költségviselésének módjáról és mértékéről nem született döntés.

A tárgyév egészében nagy gondot jelentett, hogy az intézményi költségvetés tervezésének anomáliái (ld. Beszámoló 12. pontját) és a békeret alultervezése miatt a tartós táppénzre, vagy szülői szabadságra távozott kollégák helyett nem tudtunk pótló munkatársakat bevonni. Emiatt csak nagy nehézségek árán lehetett szétosztani a gazdátlanul maradt feladatokat, számos esetben jelentős késedelmet szenvedtek elvégzendő munkák (Értesítő c. módszertani lap közreadása, állománnyal kapcsolatos teendők), továbbá az évek óta tartó folyamatos létszámelvonás miatt a Vas megye irodalma bibliográfia nyomtatott változatának beszüntetésére kényszerültünk. A Hunyadi úti fiókkönyvtárban két napra csökkentettük a nyitvatartást.

A létszámcsökkenés okán a korábbi Állománygyarapító és Feltáró Osztály „csoport” besorolást kapott, középvezetését csoportvezetői besorolással Dr. Baráthné Molnár Mónika vette át.

4. Üzemszerű működés bemutatása

4.1. Gyűjteményszervezés – állományépítés

2012-ben az egyedi nyilvántartásba vett könyvtári gyűjteményt bruttó **15 693 e Ft** értékben gyarapodott vásárlás, ajándék csere és kötelesepéldány révén.

A *központi könyvtár* beszerzési kerete és az egyéb források **4 574** egységnyi gyarapodást eredményeztek (ebből könyv 3351, CD és MP3 155, DVD 140 egység volt). A *városi fiókkönyvtárak* növekedése **429** egység volt, ebből 421 könyvet a Márai-program második ütemének keretében – ajándék címen – szereztünk be. (A központi könyvtár, a fiókkönyvtárak és a mozgókönyvtári ellátási rendszer összesen 1 379 ajándék kötet (könyv és CD) gyarapodott 2012-ben a Márai-program révén.)

A mozgókönyvtári ellátás számára beszerzett művek (könyvek, hangzó és elektronikus dokumentumok) száma 1 664 egység volt. A központi könyvtár 1 813e Ft (bruttó) értékben vásárolt a kistérségi beszerzési keretből a tőlük érkezett nagyarányú könyvtárközi kölcsönzések igényeit szolgáló dokumentumokat. A kisebbségi ellátórendszer állománya **108** kötet gyarapodott, ebből ajándék volt 40 kötet, cserekapcsolat keretében pedig 68 kötetet kaptunk.

2012. december 31-ig a **könyvtár gyűjteménye összesen 6 775 egység új dokumentummal** bővült.

A központi könyvtár és fiókkönyvtárai számára **3 221 e Ft** értékű (344 db=267 cím) **kurrens periodikum előfizetése** történt nyomtatott és 5 cím (Magyar Orvosi Bibliográfia, Pressdok, Jogtár, Évfordulónaptár, A magyar közélet kézikönyve) elektronikus formában. A mozgókönyvtári ellátás részére 1 723 e Ft értékű (314 db =45 cím) folyóiratot fizettünk elő. (Központi könyvtár + fiókhálózat + ellátórendszerek együtt!)

2012-es év gyarapodása a beszerzés forrása szerint (összesen db, BDK+város+SZET)

	Dokumentum típus						
	Könyv	Bekötött időszaki kiadvány	Hangzó dokumentum	Video, DVD	CD-és DVD- ROM	Egyéb (térkép, kotta)	Össze- sen
Vásárlás	3075	633	68	158	4	-	3938
Ajándék,csere,egyéb	2120	139	79	152	7	26	2523
Kötelempéldány	155	156	2	-	-	1	314
Összesen	5350	928	149	310	11	27	6775

A vásárolt dokumentumok értéke (csak a központi könyvtár) Ft/ezer

	Könyv	Hangzó dokumentum	DVD	CD-ROM	Egyéb	Összesen
Vásárlás	4 129	168	518	4	2	4 821

A vásárolt dokumentumok átlagára (központi könyvtár)

könyv	2005 Ft/db
DVD	4144 Ft/db
hangzó dok. (CD, MP3)	2470 Ft/db

A vásárolt dokumentumok átlagára (mozgókönyvtári ellátórendszer)

Könyv	2097 Ft/db
DVD	6954 Ft/db

A gyűjteményvagyron megoszlása 2012. december 31-én (db)

Könyv és bekötött időszaki kiadv.	Hangzó dok.	Video,DVD	CD- ROM	Egyéb	Összesen
447 635	31 718	9 891	791	10 926	500 961

Az év során 4 222 dokumentumegységet **vontunk ki** a gyűjteményből.

Az éves munkatervben megfogalmazottak közül kiemelt feladatként megtörtént a TÁMOP 3.2.4/08/1 pályázati konstrukcióban elnyert összeggel a könyvtár gyűjteményében található könyvek cédulakatalógusainak retrospektív konverziója, amelynek során 83 450 katalógusrekord rögzítést vállaltuk és teljesítettük 2010.06.01 – 2012.02.28. között. Az utómunkálatok nyomán kialakult végleges adatok szerint (2012.04.25-i állapot) 74 169 címrekord lett betöltve az Olib integrált könyvtári rendszerbe és ehhez kapcsolódik 89 325 példány. A retrospektív konverzió során rögzített rekordokat a pályázati határidő lejárta előtt eljuttattuk a MOKKA-ODR szerverére, amelyek 2012 decemberében kerültek a Magyar Országos Közös Katalógus online elérhető adatbázisának kereshető adatai közé.

A könyvtári állomány friss gyarapodásainak online MOKKA exportja is megoldódott 2012 decemberére, ezáltal havi bontásban beütemezhető az új rekordok kereshetővé tétele az országos adatbázisban.

A 2012. év eredménye volt még az egyedi címléltár nyilvántartásunk megújítása. A statisztikakészítő program módosításával, a leltári számok linearitásának megtartásával, az

egyedi címleltárunk nemcsak gyarapodási jegyzékként, hanem leltárkönyvként is betölti funkcióját. További munkánkat könnyíti még, hogy sikeresen javítottuk a KELLO-tól letöltésre kerülő rekordok letöltő programját, valamint eredményesen igazítottuk a letöltő programot a könyvtári integrált rendszerünkhöz, számos munkaórát megtakarítva ezzel az állományfeltárást végző kollégáknak. A KELLO-tól átvett bibliográfiai leírások adatai megfelelő formátumban jelennek meg mind szakmai, mind webes felhasználói szemmel nézve.

Dokumentumvédelem

A Nemzeti Kulturális Alaphoz benyújtott pályázatunk a korábbi évekhez hasonlóan ismét eredményes volt, így az elnyert 207 900 Ft vissza nem térítendő támogatásnak köszönhetően

2012-ben két kötet (egy 1 552-ből és egy 1 832-ből származó könyvritkaság), valamint a Vas megyei Lapok ill. a Vasvármegye című újság 1873-ból, 1874-ből és 1893-ból származó szárványszámainak (összesen 44 oldal) **restaurálására** kerülhetett sor.

A munkát az OSZK-SOROS Könyvrestaurátor Műhely végezte.

Állományvédelmi okokból az újonnan beszerzett dokumentumok egy részét mágnescsíkkal láttuk el az esetleges eltulajdonítás megelőzése érdekében.

A kötetes műhelyben 1001 folyóirat-kötet kötését végeztük el, ezáltal a 2011. évi időszaki kiadványok 80%-ának kötése valósult meg.

Nemzetközi kiadványcserét bonyolítottunk az érvényben lévő kulturális egyezmények alapján:

- Burgenländische Landesbibliothek, Eisenstadt – megkaptuk tőlük a Burgenländische Heimatblätter című időszaki kiadványt, mi pedig az Új Könyvek megrendelőjegyzeék 2012/1-15. számát küldtük el
- Steiermärkische Landesbibliothek am Joanneum, Graz - az Új Könyvek megrendelőjegyzeék 2012/1-13. számát küldtük el
- Pokrajinska in Studijska Knjiznica, Murska Sobota – 2012-ben még előfizettük számukra a Könyv, Könyvtár, Könyvtáros című folyóiratot, ezen kívül még a Vasi Honismereti és Helytörténeti Közleményeket és A Vas Megyei Könyvtárak Értesítőjét küldtük el, továbbá 95742 Ft értékben vásároltunk számukra könyveket a tőlük kapott kiadványokért cserébe

A mozgókönyvtári, illetve a nemzetiségi ellátás céljára beszerzett új dokumentumokat folyamatosan dolgoztuk fel a könyvtár integrált rendszerében (OLIB7), a központi könyvtárétól eltérő vonalkóddal és státusz/lelőhely hozzárendeléssel.

Nemzetiségi ellátás bemutatása

A megye nemzetiségi lakosságának anyanyelvű dokumentum-ellátását biztosító állományépítés a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan kétféle módon bonyolódott. A horvát és német anyanyelvű közösségek ellátására az Országos Idegennyelvű Könyvtáron keresztül állami forrást használtunk fel, (keretösszeg: 120 000,- Ft), míg szlovén dokumentumkínálatunk a muraszombati cserekapcsolat alapján frissült. Ellentételezéseként 161 924,- Ft értékben adtunk át magyar nyelvű dokumentumokat cserepartnerünknek. Mivel a nemzetiségi ellátásra felhasznált pénzügyi keretek kiegészítésre sem pályázati, sem saját forrás nem állt rendelkezésünkre, a beszerzett dokumentumok német és horvát nyelvterületen nem biztosítottak kellő kínálatot. A források elégtelensége miatt a tájnyelvi hagyományokhoz

kapcsolódó gradistyei horvát nyelvű kiadványok vásárlására kísérletet sem tehattünk. A nemzetiségi ellátás éves gyarapodása 108 kötet volt, 380 632,- Ft értékben.

4.2 Tájékoztató szolgálat, tájékoztató eszközök

A könyvtárban két olvasóteremben fogadjuk az elmélyült tanulási, kutatási igényekkel érkezőket. Az általános olvasóteremben a legfontosabb kézikönyvek és a szakfolyóiratok a teljes nyitva tartási időben, helyben használhatók. A tájékoztató munkát az itt elhelyezett három számítógépen használható adatbázisok segítik. Ezeken a gépeken az internet használat csak könyvtári adatbázisok, illetve a tájékoztatáshoz szükséges információforrások igénybevételére korlátozódhat. Az ilyen célú géphasználat – szabadon hozzáférhető forrásokból – ingyenes.

Az anyaggyűjtések (14 általános, 23 helyismereti téma) számában az utóbbi években csökkenés figyelhető meg, ezt elsősorban az elektronikus információkeresés előtérbe kerülése okozza. A gyakorlatlan olvasók is viszonylag gyorsan megtanulják a keresési módszereket, sajnálatos azonban, hogy az ellenőrzött források fontosságával és a kutatás módszertanával nagyon kevesen vannak tisztában. Ennek megtanítása elsősorban az oktatási intézmények feladata lenne. Szakdolgozatok elkészítésének időszakában jelentősen nő a kutatást segítő könyvtárosi támogatás iránti igény.

A komoly szakmai ismeretet igénylő és térítéses irodalomkutatásokat nagyon kevesen kérik, 2012-ben összesen 20 témában, ebből 2 volt helyismereti. Három megrendelő részére végzünk rendszeres témafigyelést.

A helyismereti olvasóteremben szabadpolcon elhelyezett dokumentum (a kurrens lapokon és a válogatott helyi vonatkozású kézikönyveken kívül) nem található. A katalógusok alapján szabályosan, névvel ellátott kéri lapon kérhető a raktárból – kizárólagosan helyben használatra – helyismereti dokumentum. Eredeti időszaki kiadvány csak abban az esetben adható ki használatra, ha nincsen mikrofilmzett, illetve a folyóirattár változata. Minden helyismereti dokumentum kizárólag a biztonsági kamerával ellátott Savariensia olvasóteremben használható.

Egyéni kutatók, intézmények, tanulók érdeklődése folyamatos a helyismereti, helytörténeti témák iránt. Az utóbbi időben egyre több a megyén kívüli érdeklődő, aki otthonról tájékozódik helyismereti adatbázisainkban és utána kér segítséget. A helyismereti információ feltárása a könyvtár egyik legnagyobb időráfordítást és összehangoltságot igénylő, minőségi feladata. Az adatbázisok közül a **Vas megye irodalma** használói köre stabil, de az EBSCO használata visszaesett a 2011-es évhez képest, aminek oka az, hogy könyvtárunk az év nagyobb részében – a központi előfizetés szünetelése miatt – nem férhetett a szolgáltatáshoz. Továbbra is kitartó olvasói érdeklődés figyelhető meg a Jogtár használatában.

A Vas megyei adatok keresése – saját online adatbázisunk folyamatos bővülésével párhuzamosan – egyre többször az olvasók otthonából történik. A CD-ROM-ok használatát gyakorlatilag felváltották az online keresések.

A muzeális (RMNy) példányok kizárólag könyvtárvezetői engedéllyel, szigorú felügyelettel mutathatók be a kamerával ellenőrzött helyismereti olvasóteremben. Őrzésükről és használatukról igazgatói utasítás rendelkezik.

A gyermekkönyvtárban az olvasóterem csupán bútorokkal jelzetten különül el az egyéb funkciójú terektől, ezt a helyszínt elsősorban olyan foglalkozásokhoz használjuk, amelyeknél a kézikönyvek szerepét hangsúlyozzuk. A részleg egyéb rendezvényei túlnyomó többségben a rendezvényszobában történnek.

Könyvtárat és a szolgáltatásokat bemutató látogatások rendszeresek minden korosztály részére. 2012-ben a 14 év alattiak körében a Pincétől a padlásig címmel szervezett

könyvtárismertető tórán 39 csoport 958 tagja vehetett részt. 14 éven felüliek, közöttük középiskolások és felnőttek egyaránt 13 alkalommal, 381 résztvevővel ismerkedhettek az intézmény által nyújtott lehetőségekkel és a gyűjteménnyel.

Az idősebb korosztály részéről folyamatos érdeklődésre válaszul ingyenes alapfokú számítógép-kezelői és internetes tanfolyamokat tartottunk. 2012-ben **16 kurzuson 130 fő** (ebből két tanfolyamon 44 fő a Jáki úti fiókkönyvtárban) szerzett ismereteket a számítógép kezeléshez és információkereséshez. 2008-tól kezdődően a beiratkozott olvasók számára három óra vehető igénybe ingyenes internet használatra. Olvasóik közül egyre kevesebben élnek ezzel a lehetőséggel, a saját hozzáférés birtokában. A térítéses szolgáltatásban olvasóink 599 (2011-ben 904,5) órát fizettek ki.

4.3 Könyvtári szolgáltatások

Központi könyvtár

Nyitva tartás

	Földszinti hírlapolvasó	Kölcsönzótér, zenemű- és médiatár, olvasóterem	Gyermekkönyvtár
Hétfő	8 – 19 óráig	12 – 19 óráig	12 – 18 óráig
Kedd	8 – 19 óráig	10 – 19 óráig	10 – 18 óráig
Szerda	8 – 19 óráig	10 – 19 óráig	10 – 18 óráig
Csütörtök	8 – 19 óráig	10 – 19 óráig	10 – 18 óráig
Péntek	8 – 19 óráig	10 – 19 óráig	10 – 18 óráig
Szombat	8 – 17 óráig	10 – 17 óráig	10 – 17 óráig

Információs infrastruktúra

94 számítógép (ebből 44 áll a használók rendelkezésére, ebből internetes 23)

3 projektor, 7 fénymásoló, 18 nyomtató

Fiókkönyvtárak

Hunyadi úti fiókkönyvtár/ 1 fő osztott munkakörben dolgozó könyvtárkezelő

Nyitva tartás

kedd	13 - 17 óráig
szerda	13 - 17 óráig

Információs infrastruktúra

1 db számítógép mobil internettel

Jáki úti fiókkönyvtár / 1 fő 6 órában dolgozó könyvtáros

Nyitva tartás

kedd	13 - 17 óráig
szerda	13 - 18 óráig
péntek	13 - 17 óráig
szombat	13 - 17 óráig

Információs infrastruktúra

3 számítógép/2 internet kapcsolattal, 1 másoló, nyomtató

Kámoni fiókkönyvtár /1 fő osztott munkakörben dolgozó könyvtáros

Nyitva tartás

kedd	13 - 17 óráig
szerda	13 - 17 óráig
péntek	13 - 18 óráig

Információs infrastruktúra

1 db számítógép mobil internettel

A perinti kölcsönzőhely nyitvatartási ideje :

szombat : 14 - 17 óráig

A szentkirályi kölcsönzőhely nyitvatartási ideje:

szombat : 13 - 16 óráig

5. Hozzáférés

5.1 Könyvtárhasználat bemutatása

A három fiókkönyvtárral és a két kölcsönzőhellyel közösen **14 253 olvasót** regisztráltunk. A **személyes látogatások száma 216 906** (2011-ben **231 918**), **356 505 állományegységet kölcsönöztünk** (2011-ben **370 045**). A **helyben használt egységek száma 726 136** (2011-ben **768 126**). Honlapunkat, portáljainkat **225 680** (2011-ben **226 595**) alkalommal keresték fel és **5 115 932** kérést indítottak (2011-ben **5 172 575**).

A könyvtárhasználat adatai

	beiratkozott olvasók		látogatások		kölsönzött dokumentumok		helyben-használat	
	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.
Felnőttek szolgálata, zenemű- és médiatár	9101	8469	182366	168640	294798	280758	724831	682674
Gyermekkönyvtár	5132	5399	43478	43104	57881	60899	26478	29231
Központi könyvtár összesen	14241	13868	225844	211744	352679	341657	750917	711905
Városi fiókhálózat	403	385	6094	5162	17366	14848	17209	14231
Szombathely összesen	14644	14253	231938	216906	370045	356505	768126	726136

A központi könyvtárat 289 nyitvatartási napján átlagosan **732 látogató kereste fel** (2011-ben **794**), akik **1 182 dokumentumot kölcsönöztek** (2011-ben **1 207**), a **helyben használtak napi átlaga 2 362** (2011-ben **2 571**).

A szolgáltatások igénybevételének elemzése során elsősorban a hangzó és a DVD dokumentumok esetében figyelhetünk meg jelentős visszaesést, aminek a jelei már évek láthatók voltak. Nem csak az illegális letöltésekkel, de a szolgáltatók által ingyenesen felajánlott filmkölcsönzésekkel is csökken az igénybevevők száma. (DVD: 2010-ben **26 952**, 2011-ben **23 704**, 2012-ben **19 020**).

Az előjegyzés szolgáltatás iránti igény enyhén csökkent. Az előző évhez viszonyítva –ha csekély mértékben is–, de alacsonyabb a teljesítés eredménye is. Ennek oka lehet az állománygyarapításra fordítható összeg erőteljes csökkenése.

	zenei		Video, DVD		könyv		együtt		%	
	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.
rögzített igény	54	56	67	62	2044	1987	2165	2105	100	100
teljesített	52	40	60	54	1873	1770	1985	1864	91,7	88,6
Lejárt nem jött érte	0	0	0	0	22	15	22	15	1,0	0,7
Kihelyezett				3	29	12	29	15	1,3	0,7
áthúzóó	2	16	7	5	120	190	129	211	6,0	10,0

A házi kölcsönzés igénybevevőinek száma 2012-ben 11 fő, közülük négyen élnek fogyatékkal. A szolgáltatás keretében 1 804 (előző évben 2 232) dokumentumot szállítottunk helybe, ezek közül 1 383 volt hangoskönyv. A szolgáltatást három olvasószolgálatos munkatárs végzi, havi egy alkalommal.

Három szociális szolgáltatást végző intézményben is cserélünk havonta olvasnivalót. (Szakosított Szociális Otthon, Savaria Rehab Team Kolozsvár utcai otthona és az Idősek Pozsony utcai Gondozóháza), számukra összesen 2 056 (előző évben 3 778) dokumentumot cseréltünk. A Gondozóházat három kolléga rendszeresen látogatta, felolvas és beszélget az ott élőkkel.

Az autista fiatalokat gondozó Holnap Házában továbbra is nagy szeretettel fogadják a havi látogatásokat és a személyre szabottan összeállított dokumentumcsomagokat. 2012-ben 935 (2011-ben 1 833) CD, DVD és könyv dokumentumot szolgáltatunk számukra.

Szolgáltatásaink közül az egyik legfontosabb és nagy pontossággal végzett feladat –az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer tagjaként– a könyvtárközi kölcsönzés. A központi támogatás adatokkal bizonyíthatóan jól hasznosul. 2012-ben **3 762** kérés érkezett, ebből teljesült: **3 745 (3 885 dokumentum)** (2011: **4 821** teljesült **4 771**). A könyvtárunk által indított kérések száma **199** ebből megkaptunk **195-öt (200 dokumentum)**. Az előző évhez viszonyított csökkenés okaként feltételezhetjük, hogy az ODR postaköltség támogatása csak az első félévre volt elegendő, az igénylők egy része pedig nem vállalta a vonatkozó térítési díjat.

5.2 Elektronikus könyvtár – digitalizálás

Vasi Digitális Könyvtár adatbázisunkban 19 keresett, ritka előfordulású helytörténeti dokumentum érhető el. (A teljes terjedelemben, 3894 oldal, lehetséges a szabadszöveges keresés is.) Kapacitás hiányában szerzői művek digitalizálását nem tudtuk folytatni, mert TIOP pályázati kötelezettségünk okán Savariensia gyűjteményünk aprónyomtatványainak digitalizálására kellett maradék erőnket fordítani. (Több mint 1 500 lapot tettünk elérhetővé.) Minden digitalizált aprónyomtatványról DC leírás készült, melyhez tárgyszavak kapcsolódnak.

Bővítettük tovább adatbázisunkat egy saját előállítású elektronikus dokumentummal, az 50. éves jubileumát ünneplő Savaria Szimfonikus Zenekar tiszteletére készült zenekar történeti bibliográfia. (Ld. 7.2 pontban)

Elektronikus katalógusunk 80 000-et meghaladó bővülése, a Vasi Digitális Könyvtár és a Vasi Könyvtári Portál tartalmai együttesen eredményezték azt, hogy virtuális látogatóink száma a tárgyévben meghaladta a személyes könyvtárlátogatások számát.

6. Megvalósult és folyamatban lévő fejlesztések, pályázatok

Könyvtárunkban saját forrásból fejlesztés megvalósítására nem volt lehetőségünk, pedig 10 éves, nullára íródott eszközeink, számítógépeink már alig-alig működtethetők. Cseréjük sürgető lenne. Üzembem tartásuk sok nehézséget okoz.

Reményeink szerint a használat során bizonyítja hasznosságát az a fejlesztés, amelyet a KEOP pályázat segítségével valósítottunk meg. A 14 343 750 Ft-os beruházással létrejött, 42 db napelemből álló 10,5 kW teljesítményű rendszer tényleges költségtakarékossági hatását 2013-ban tudjuk majd elemezni.

Két Európai Unió pályázatunkat (TIOP 1.2.3/09/01-2009-21, TÁMOP 3-2-4-8/1-2009-31) a fenntartási időszakban gondoztuk. A TIOP (2011 márciusában fejeztük be) pályázatunk segítségével megvalósított informatikai fejlesztéseket hasznosítottuk. Ütemezés szerint végeztük a vállalt aprónyomtatvány-digitalizálást, elektronikus dokumentumokkal bővítettük tartalomszolgáltatásainkat. (Ld.7.2 pontban) TÁMOP pályázatunkat a tárgyév februárjában zártuk. A vállalt feladatokból megyei hatókörű képzések (kifejtve ld. 11. pontban) és a *Könyvhódító* olvasásnépszerűsítő program zárása esett erre az időtartamra.

(Értékelése olvasható a Vasi Digitális Könyvtárban:

http://193.225.149.5/vdkweb/publikaciok/ptm_konyvhodito.html) Mindkét záruló tevékenységet nagy érdeklődés kísérte. A konzorciumban megvalósított projekt egészéről kiadványban számoltunk be. A fenntartási időszakban ránk háruló kötelezettség teljesítésére a *Könyvhódító* folytatására meghirdettük középiskolások részére Ottlik tematikájú játékunkat. 2012-ben szakmailag előkészítettünk három Európai Unió pályázati tervet, és két esetben sikeresen csatlakoztunk a meghirdetett tematikához (TÁMOP 3.2.4.A-11/12012-0045 - mobil alkalmazások és szövegértés fejlesztés, TÁMOP 3.2.12-12/1-2012-0001 – szakemberek továbbképzése, konzorciumvezetőként), a harmadik elbírálás alatt van.

Hazai, NKA pályázataink többsége térségi hatókörű, melyről a *Megyei könyvtári feladatellátás* fejezetben számolunk be. (Ld. 8. pontot, restaurálási felhasználásunkat ld. a 4.1 fejezetben.)

7.1 Rendezvények

Könyvtárunk elsősorban olyan rendezvényeket szervez, melyek könyvvel, irodalommal kapcsolatosak, olvasásnépszerűsítésre adnak alkalmat.

2011-2012-ben beérni látszott annak a munkának az eredménye, amit az iskolák érdeklődésének felkeltésébe fektettünk. Vonzó programjainkra végre több pedagógus figyelme is ráirányult, így a Tandem programban szereplő **Szombathelyi első** helytörténeti és az **Ismerd meg a könyvtárat hangok, zörejek segítségével!** című esélyegyenlőségi foglalkozásokon több oktatási intézmény csoportja is részt vett. Nagy sikere van a Nagy Kultúra program **A papirusztekercstől az e-bookig** című összeállításának.

A város képzőművészei számára könyvtárunk az egyik legkedveltebb kiállítóhely, központi fekvése és a kulturált környezet okán. Ezért minden évben többen keresnek meg bennünket, de anyagi lehetőségeink és a személyzeti kapacitás miatt csak néhányuk számára biztosíthatjuk a bemutatkozást.

	alkalom	résztevő
Felnőttek szolgálata	50 +14 használó képzés	2531+84
Könyvhódító	3	462
összesen	67	3077
Gyermekkönyvtár	170	4452
Könyvhódító	4	123
összesen	174	4575
Központi könyvtár összesen	241	7652
Fiókhálózat	61+2 használó képzés	558+44
összesen	304	8254

2012-ben a központi könyvtár és a fiókkönyvtárak összesen **304 rendezvényt, foglalkozást** szerveztek. A felnőttek szolgálata **67 programot** bonyolított le, melyek közül 10 volt kiállítás és 14 ingyenes számítógépes tanfolyam. A kiállítások többsége a földszinti előadóteremben, egy az első emeleti folyóirat olvasóban, egy a második emeleti olvasóteremben volt látható. 11 csoportot fogadtunk könyvtárbemutatáson.

Három országos (Internet Fiesta, Ünnepi könyvhét, Összefogás program) programhoz kapcsolódóan szerveztünk rendezvényeket.

A **83. Ünnepi könyvhét** keretében könyvtárunk ez évben is csatlakozott a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Könyvtára által elindított SZOFI –azaz

Szombathely az Olvasás Fővárosa Is- programsorozathoz, aminek célja az olvasás népszerűsítése 2012-ben intézményünk kutatókat, tudósokat, hivatásukban elismert szakembereket hívott és várt felolvasásra, akik vállalták, hogy felolvasnak kedves olvasmányukból. A kérést minden meghívottnak személyre szóló levélben küldtük el és nagy örömünkre –kevés kivétellel– mindenki elfogadta az invitálást.

Könyvtárak az aktív idősödésért címmel az **Országos Könyvtári Napokon** könyvtárunk szervezésében 10 rendezvényre került sor **Hogy szolgál a memóriája?** címmel rejtvényfejtő versenyt szerveztünk a nyugdíjasok számára. Ugyanezen a napon **Időskori problémák és megoldások** témában élményszerű és hasznos beszélgetésre került sor Dr. Lazáry Györgyné pszichológussal. Torjay Valter művészettörténész **„Tölcsért csinálók a kezemből”**, avagy a gramfon hőskora és népszerű műfajai Magyarországon címmel tartott bemutatóval egybekötött előadást. A program előtt ingyenes hallásvizsgálatot ajánlottunk a KIND Halláscentrum közreműködésével. **A megyei könyvtár megalakulása 60. évfordulója alkalmából Nemzedékek találkozója**ra került sor, nagy sikerrel, a program keretében megnyílt **60 év képekben** című kiállításunk. A Pozsony utcai Nyugdíjas klubban **Biztonságos idősor, biztonságos otthonok**: beszélgetés a betörések, rablások, lopások elleni védekezésről biztonságtechnikai szakemberrel, címmel szerveztünk nagyon sikeres programot. A **Könyves vásárnapon** rendkívüli nyitva tartással (12.00-18.00), beiratkozási kedvezményekkel, amnesziával vártuk a látogatókat, akik egy teljes hétköznapi forgalomnak megfelelő látogatottsággal örvendeztettek meg bennünket. Délután fogadtuk a sárvári Sylvester Könyvbarát Klub tagjait és Veszprém megyei könyvtárosokat a Könyvtárút (Könyvtárosok, könyvtárhasználók összefogása az olvasás-, a könyv és a könyvkultúra népszerűsítéséért) keretében. A könyvtár felújításának 10. évfordulója alkalmából **közönségtalálkozóra** került sor, ahol ajándékmússal kedveskedtünk a résztvevőknek.

Önálló kezdeményezéssel szervezett programjaink is nagy érdeklődés mellett zajlottak. Képzőművészek és amatőrök egyaránt bemutatkozhatnak kiállítással. 2012-ben láthatták az érdeklődők **Torjay Valter és Kiss János** munkáit. Több irodalmi estre és számos könyvbemutatóra is vártuk a közönséget (a teljesség igénye nélkül: **Greco Krisztián, Varró Dániel, Gömöri György, Reményik László, Salamon Nándor, Böröczki Mihály**). Az irodalmi estek közül kiemelkedik a 100 éve született **Gazdag Erzsébet** előtt tisztelgő rendezvény és kiállítás.

Két alkalommal is nagy sikerrel folytatódott a Facebookon szerveződött helytörténeti sorozat Spiegler Tibor kutató és gyűjtő közreműködésével (**Rész és egész, Mint a mokus...**)

Könyvtárunk nyújtott lehetőséget a Képeslevelezőlap-gyűjtők Országos Egyesületének éves kiállításához, és az 55 éves városi Fúvószenekear történetét bemutató tárlathoz. A Szombathelyi Gomba- és Gyógynövénygyűjtő Klub bemutatókkal egybekötött jubileumi hetét ugyancsak élénk érdeklődés kísérte.

A könyvtár **Olvasókörének** tagjai havi rendszerességgel folytattak kellemes beszélgetést a közösen kiválasztott olvasmányokról.

A Berzsenyi Dániel Könyvtár, Vas megye városi és nagyobb községi könyvtárainak munkatársaival merész vállalkozásba fogott 2011 áprilisában: gyerekeket, fiatalokat és felnőtteket közös kalandra invitálva azt ígértük, hogy a velünk tartók előtt százszorszép valóságában megmutatkozik az irodalmi műalkotás. A **Könyvhódító** című olvasásnépszerűsítő játékunkra 2011-ben 87 csapat nevezett. A program zárására 2012 első negyedében került sor, első jutalom a 2012. január 14-én megrendezett gálaműsor volt, melyben a zene és a vers kapott főszerepet a szombathelyi Bartók Teremben, közel 300 vendég jelenlétében. A játék döntőjére 2012. február 23-án kerül sor könyvtárunkban. A játék

2012-ben is folytatódik a középiskolás korosztály számára hirdetett **Ottlík Géza nyomában** című programra 32-en regisztráltak.

2012-ben a gyermekkönyvtárban 174 (előző évben 118) foglalkozáson 4 575 gyermek vett részt. Az előre egyeztetett csoportos foglalkozások közül nagy érdeklődést váltott ki a **Szombathelyi elsők** című interaktív foglalkozás; 11 csoportban összesen 286 gyermek hallgatta meg a történelem órák tananyagát kiegészítő, az intézmény helyismereti dokumentumait megismertető várostörténeti órát.

Minden évben meseolvasásra épülő foglalkozással hívjuk fel a figyelmet az olvasás, a népmese fontosságára az országos kezdeményezésű rendezvényekhez kapcsolódva a **Népmese Napján**. 2012-ben különösen az Óvodák körében lett népszerű rendezvényünk. Az őszi időszakban erre a foglalkozásunkra 16 csoportban 444 gyermek látogatott el.

Legnépszerűbb programunk továbbra is a **Pincétől a padlásig** címmel szervezett könyvtárismertető túra, amelyen 2012-ben 39 csoport 958 tagja vehetett részt, megismerve az intézmény tereit, funkcióit, rejtett értékeit, különleges dokumentumait és munkafolyamatait. A vezetésre a szombathelyi iskolás és óvodás csoportok mellett érkeztek a megye számos kisebb településéről is.

A szombathelyi Zrínyi Ilona Általános Iskolában február 13 - 17 között jubileumi hét zajlott. Az egész héten át tartó rendezvénysorozattal ünnepelték az intézmény fennállásának 125. évfordulóját. Ez alkalomból 12 csoportot fogadtunk a város történetét játékos módon bemutató foglalkozásokon.

Töretlenül népszerűek – sőt, egyre kedveltebbek – a kismamák és gyermekeik számára szervezett találkozási lehetőségek (baba-mama klub, babamasszázs), amelyek védőnői közreműködéssel valósulnak meg.

A legkisebb olvasóink mondókázó író-olvasó találkozón vehettek részt Varró Dániellel (50 résztvevő) és a Mesebolt Bábszínház Titi-tá előadásában zenélhettek együtt a művészekkel (90 résztvevő).

7.2 Kiadványok, szakmai publikációk

Kiadványok

Nyomtatott dokumentumok

Ajánló bibliográfia az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny 2012/2013-es tanévi témáihoz Szerk. Horváthné Kupi Ildikó. Szombathely, 2012. BDK, 79. p.

A Vas Megyei Könyvtárak Értesítője. 2011. 3. sz. Szerk. Kőbölkuti Katalin

Kapuk a múltba és a jövőbe. Vas megye nyilvános könyvtárai és könyvtári szolgáltatóhelyei. Szerk. Haizler Lászlóné. Szombathely, 2012. BDK.

„Tudásdepó-Expressz”. Vas megyei könyvtárak formális és informális tanulást támogató szolgáltatásainak összehangolt fejlesztése. Projektkiadvány. Szerk. Czupyné Léber Boglárka, Németh Tiborné. Szombathely, 2012.

Vas Megyei Irodalma. 167-168. sz. 2005. július 1. – december 31. Szerk. Zsámpárné Szalay Mária, Szombathely, 2012. 171 p.

Elektronikus dokumentumok

A Savaria Szimfonikus Zenekar Története 1962 – 2012. Válogatott bibliográfia. Készült Savaria Szimfonikus Zenekar fennállásának 50. évfordulója alkalmából. Összeállította Horváthné Kupi Ildikó. Elektronikus változat Szőkéné Nagy Hilda, Szombathely, 2012. BDK <http://193.225.149.5/vdkweb/publikaciok/Pavel/cimlap.html>

Vasi Könyvtári Portál

- Online lexikon: 4 szócikk
- 13 elektronikus publikáció könyvtári eseményekről
- Blogbejegyzések Vas megye könyvtárügyéről

A könyvtár munkatársainak egyéni publikációi

BARÁTHNÉ MOLNÁR MÓNICA: „KUL-Túra Élmény” órák a Berzsényi Dániel Könyvtárban. In: Könyv; Könyvtár Könyvtáros, 2012. 4. sz. 32-36. p.

BOZZAI JUDIT: Új forma, új tartalom. A BDK Gyermekkönyvtárának megújult honlapjáról. In: A Vas Megyei Könyvtárak Értesítője, 2011. 3. sz. 2-5. p.

CZUPYNÉ LÉBER BOGLÁRKA: Könyvhódító. Ünnepi Gála a Bartók Teremben. In: Könyvtári Levelezőlap, 2012. 2. sz. 25. p.

CZUPYNÉ LÉBER BOGLÁRKA: Könyvtárak a határmenti nemzeti kisebbségekért. In: Könyvtári Levelezőlap, 2012. 1. sz. 23. p.

NAGY MARIANNA: A Holnap Háza. In: A Vas Megyei Könyvtárak Értesítője, 2011. 3. sz. 6-8. p.

NAGY ÉVA: Elégedettségmérés az MSZ EN ISO 9001: 2009 Szabvány szerinti Minőségirányítási Rendszerben. In: A Vas Megyei Könyvtárak Értesítője, 2011. 3. sz. 7-9. p.

NAGY ÉVA: Önkéntesek a Berzsényi Dániel Könyvtárban. In: A Vas Megyei Könyvtárak Értesítője, 2011. 3. sz. 13-16. p.

NAGY MARIANNA: A Holnap Háza. In: A Vas Megyei Könyvtárak Értesítője, 2011. 3. sz. 6-8. p.

PALLÓSNÉ TOLDI MÁRTA: A könyvhódító játék értékelése. Elektronikus publikáció: http://193.225.149.5/vdkweb/publikaciok/ptm_konyvhodito.html

PALLÓSNÉ TOLDI MÁRTA: A könyvtári szolgáltatások szerepe a nemzetiségi kultúra ápolásában. Kutatási beszámoló. In: Élő emlékezet. 4. magyar – szlovén könyvtáros tanácskozás. 2012. október 1. Szentgotthárd. Elektronikus dokumentum: http://193.225.149.5/vdkweb/publikaciok/sztg/sztg_tartalom.html

7.3 PR tevékenység

A Berzsényi Dániel Könyvtár szolgáltatásairól, azok igénybevételének feltételeiről folyamatos tájékoztatást nyújt a megye lakosságának:

- honlapunkon a www.bdmk.hu a használat szabályairól, az érvényben lévő térítési díjakról, a kedvezményezettek köréről, az elérhető és igénybe vehető

szolgáltatásokról, aktuális rendezvényekről és akciókról naprakész információhoz juthatnak a nap 24 órájában,

- programjainkról, új szolgáltatásainkról a honlapon kívül a helyi nyomtatott és elektronikus média közvetítésével is tájékozódhatnak,
- tematikus összeállításaink és ajánlóink (nyomtatott és online módon) megkönnyítik a használók választását, iskolákba és egyéb intézményekbe, esélyegyenlőségi programunk partnereihez eljuttatott ismertetőink a napi munkához és tanuláshoz adnak segítséget.

A helyi nyomtatott és elektronikus sajtóban (igény szerint) könyvismertetésekkel hívjuk fel a figyelmet új könyvekre és helyismereti kiadványokra, a közönséget érdeklő rendezvényekről és szolgáltatásokról interjú és beszélgetés formájában is tájékoztatunk a helyi rádiók és televízió segítségével.

Korrekt és szolgálatkész kapcsolatot tartunk fenn oktatási és művelődési intézményekkel, fogyatékkal élők szervezeteivel, nyugdíjas klubokkal és szociális intézményekkel:

- igény szerint külső helyszínen előadást, bemutatót, foglalkozást tartunk,
- helyet adunk a partnerek rendezvényeinek, bemutatkozásának, fogyatékkal élők számára eszökbemutatóknak.

Szolgáltatási tapasztalatainkról, teljesítményünk értékeléséről, igény- és használat vizsgálataink eredményéről beszámolunk a szakmai sajtóban és közönségünk által használt helyi orgánumokban.

2012-ben **96** könyvtárunkkal foglalkozó írás jelent meg a nyomtatott sajtóban, valamint számos alkalommal beszélhettünk szolgáltatásainkról, programjainkról, eredményeinkről a Szombathelyi Rádióban és Televízióban, a Katolikus Rádióban és a Kossuth Rádióban, valamint megjelentünk a helyi elektronikus hírportálokon is. 2012-ben indítottunk sikeres sorozatot az Alon.hu portálon Szombathelyi elsők címmel, Dr. Köbölkúti Katalin szerkesztésében, aminek alapja Szalainé Bodor Edit kitűnő várostörténeti kronológiája.

7.4 Menedzsment tevékenység

A felső vezetés számára nagy feladatot jelentett a könyvtár állami kezelésbe adásával kapcsolatos ügyintézés, majd a városi átadás előkészítése. A folyamatos adatszolgáltatási kötelezettség, a működési feltételekért való küzdelem, a fedezethiányos költségvetésből származó anomáliák megtöbbszörözték az üzemeltetés életben tartásához szükséges munkaidő ráfordítást.

Az év során aktualizáltuk a könyvtár szervezeti és működési szabályzatát. A munkatársakat folyamatosan tájékoztattuk az intézmény helyzetéről középvezetői értekezletek, vagy közvetlen munkatársi értekezletek útján. Elvégeztük a munkaköri leírásban és a munkatervben rögzített feladatainkat.

Előkészítettük és közvetlen operatív részvétellel lebonyolítottuk a Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárral fennálló kapcsolatunk 50 éves évfordulójához kapcsolódó megemlékezést (ld. bővebben a 8.6 pontban), továbbá a megyei könyvtári funkció 60 éves jubileumát.

A könyvtárigazgató tagozati képviselőként dolgozott a rendkívüli gyorsasággal változó jogszabályok előkészítésében, véleményezésében, az átszervezéshez kapcsolódó értekezletek, minisztériumi konzultációk, tagozati ülések megszervezésében, moderálásában.

Nagy feladatot jelentett a futó Európai Unió pályázatok lebonyolítása, és a beadandók előkészítése. (Bővebben ld. a 6. pontban.) Az igazgató egyes témák felelőseként és előadójaként is közreműködött a megye könyvtárosai számára megtartott továbbképzéseken. (Web 2.0, Andragógia) (Ld. 11. pontban)

Az igazgatóhelyettes elvégezte a Web 2.0 tematikájú továbbképzést. A gazdasági igazgatóhelyettes befejezte tanulmányait a Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kar „Közgazdálkodás és Közpolitika” mesterszakon, továbbá teljesítette a munkakörre előírt továbbképzéseket. (ÁBPE-továbbképzés II.-Rendszerellenőrzés, PM nyilvántartáshoz kötődő kötelező továbbképzés.)

8. Megyei könyvtári feladatellátás

8.1. Kötelespéldány

A Vas megyében működő nyomdák (Yeloprint Kft., Projekt Nyomda, Balogh és Tsa Kft., Logomotív Kreatív Kft., Antók Ny., Pungor Ny., Újsziget-Rota Sárvár) és sokszorosítók kötelespéldány-szolgáltatási gyakorlatát figyelemmel kísértük, szükség esetén az elmaradt példányokat reklamáltuk - a beérkezett helyi nyomdatermékeket állományba vettük és feltártuk.

Az újonnan alakult nyomdákkal felvettük a kapcsolatot, és felhívtuk a figyelmüket kötelespéldány-szolgáltatási kötelezettségükre. 2012-ben a Szigatúra Nyomda értesítést küldött nekünk, hogy szervezetileg beolvadtak a Logomotív Kreatív Kft.-be, amely szervezettel hamar felvéve a kapcsolatot, felhívtuk figyelmüket a 60/1998. (III. 27.) Korm. rendelet a sajtótermékek kötelespéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról elnevezésű jogszabályban foglaltakra.

2012-es tapasztalatok alapján kötelespéldány-szolgáltatási feladatának a hét vasi nyomda közül három (Yeloprint, Projekt, Balogh és Tsa) tett maradéktalanul eleget. A Yeloprint Kft. rendszeresen szolgáltatja az általuk előállított könyveket (2012-ben 17 könyvet dolgoztunk be) és időszaki kiadványokat (a 7 darab 2012-ben is élő folyóirat közül több nélkülözhetetlen forrása a helyismereti feltárásnak, pl.: Gotthárdi Körkép, Vasi Építész és Mérnök).

A nyomdákon túl folyamatosan látnak el bennünket köteles-példányokkal: Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, tőlük kapjuk a közgyűlési értesítőket, valamint a Vas Megyei Közgyűlés Ellátó Szervezete, akiktől a Vas Megyei Önkormányzat Értesítőjét várhatjuk.

Vas megyei archív könyvtárként kiemelt figyelmet szentelünk az újonnan megjelenő vasi vonatkozású kiadványoknak, amelyeket a közreadók gyakran más megye nyomdájában sokszorosítanak. Erre tekintettel, nagy hangsúlyt fektetünk a napi sajtófigyelések keretében, illetve különböző médiaíradások során tudomásunkra jutó, a helyismereti érdeklődésre számot tartó, de a könyvtárunk állományából hiányzó dokumentumok adatainak összegyűjtésére. Abban az esetben, ha a nyomda nem helyi, a kiadót vagy a szerzőt e-mail útján megkeressük. 2012-ben csaknem 100 elektronikus levél (mindegyik más-más tartalmú, személyre szabott) elküldésével igazán szép eredményeket könyvelhettünk el. Korábban már beszerezhetetlennek vélt, 1996-os (Winkler Gábor: Útmutató építkezőknek. Őrség, Vendvidék, Vasi Hegyhát), 1997-es (Fábián László, helyi szerző: A fájdalom embere) megjelenésű könyveket sikerült közvetlenül a szerzőtől vagy a világháló előnyeit kihasználva, hosszas kutatómunka eredményeként, a terjesztőtől beszerezni. A szombathelyi Horváth Boldizsár Szakközépiskola és jogelődjeinek a gondozásában megjelent iskolai évkönyvek hiányzó számait is pótolni tudtuk, teljessé téve ezáltal a sorozat helyismereti gyűjteményünkben lévő példányait. Kapcsolatot tartunk fent azóta is több Vas megyei testülettel, többek között a Bükfürdő Közhasznú Turisztika Egyesülettel, a Vasi Volán Zrt.-vel, a Körmenyi Magyar-Finn Baráti Körrel. Márkus Tibor szombathelyi származású szerző, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Jazz Tanszékének adjunktusa zeneelméleti tárgyú műve megjelenésekor

személyesen kérte fel a szombathelyi nyomdát, hogy küldje el a Berzsényi Dániel Könyvtár számára A jazz elmélete című könyvéből a kötelezpéldányt.

A megye határait átlépve, a vasi kiadványok után járva kapcsolatba kerültünk az ausztriai bildeini Burgenländisches Geschichte(n)haus-szal, az alsóőri Imre Samu Nyelvi Intézettel, a budapesti központú Don Bosco Szalézi Társasággal, a győri székhelyű Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházközséggel, a Csornai Premontrei Prépostsággal (ők dedikálva küldték meg nekünk Horváth Lóránt Ödön apát Ecce vivimus! című könyvét).

Összegezve megállapíthatjuk, hogy a helyismereti vonatkozású, új megjelenésű dokumentumokhoz, ha különböző forrásokból is, de jószerivel maradéktalanul sikerül hozzájutni és célunk a továbbiakban is ennek a gyakorlatnak a követése.

8.2 Statisztikai feladatok

A szombathelyi kistérség könyvtárait elláttuk a könyvtárhasználat dokumentálására szolgáló nyilvántartásokkal. A fogalmak egységes értelmezése és a statisztika összehasonlíthatósága érdekében városi könyvtári partnereinkkel egyeztető munkamegbeszélést tartottunk az országos hivatalos adatszolgáltatáshoz kapcsolódva. Az Értesítő 1-2-es számában összehasonlító elemzést tettünk közzé Vas megye közkönyvtárainak előző évi teljesítményéről.

8.3 ODR szolgáltatások

Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer tagkönyvtáraként a 2011-ben kapott támogatást az előírásoknak megfelelően használtuk fel: állományunk példányszám- és választékbővítésére 1404 egységet vásároltunk 3 230 000 (nettó) értékben, 800 000 Ft-ot postaköltségre költöttünk szerződésben meghatározott időszakban, 2011.06.01 - 2012.05.31. között.

Gyarapítási szempontként egész évben szem előtt tartottuk ODR szolgáltató könyvtári kötelezettségünket: a vásárolt dokumentumok összetétele összhangban áll a könyvtárunk által könyvtárközi kölcsönzésben szolgáltatott dokumentumok jellegével. A támogatás keretéből beszerzett művek az ODR szakmai célkitűzéseinek megfelelően az ismeretek széles körét fogják át: szak-könyvek, monográfiák, kölcsönözhető jegyzetek, szépirodalmi művek, irodalmi hang- és filmadaptációk egyaránt megtalálhatóak közöttük. Információhordozók szerint is széles kínálatra törekedtünk, nyomtatott, audiovizuális és elektronikus dokumentumokat vásároltunk, de az AV-dokumentumok beszerzése sajnos csökkent. Ennek oka javarészt az árak emelkedése.

A beszerzés saját gyűjteményünk fejlesztése mellett a minőségi dokumentumszolgáltatást támogatta a könyvtárközi kölcsönzés révén.

Az a célkitűzés, hogy a gyűjteményfejlesztési támogatás eredményeképpen emelkedjen a többpéldányos beszerzés, a felsőoktatásban, felnőttképzésben használatos szakkönyvek, kézikönyvek, tankönyvek, a gyermekkönyvek és a kötelező irodalom körébe tartozó művek esetében valósult meg.

A könyvtárközi dokumentumszolgáltatásunkban forgalmazott példányok nagy része szakkönyv és ismeretközlő mű volt. Az ODR dokumentumbeszerzési támogatásból másodpéldányként több, a felsőoktatásban és felnőttképzésben használatos művet sikerült megvásárolnunk. A kérések alapján megfigyelhető, hogy továbbra is a társadalomtudományok iránti érdeklődés a legélénkebb, ugyanakkor a szépirodalmi művek keresettsége jelentősen emelkedett (gyermekirodalom is!), amely tény összefüggésbe hozható az anyagi nehézségekkel, a könyvbeszerzésekre fordítható keretek beszűkülésével.

A szabadidő eltöltésével, szórakozással kapcsolatos kérések elsősorban AV-dokumentumokra (CD, DVD) irányultak, kínálatunk bővülése következtében a DVD kölcsönzés továbbra is népszerű. Elsősorban ritkaságokat, régebbi kiadású ill. klasszikus és művészfilmeket, kötelező irodalom megfilmesített változatát kérték, amelyeket csak az ODR támogatás révén tudtunk megvásárolni. Tovább emelkedett a zenei CD-k és a hangoskönyvek iránti kérések száma is.

Az előző évekhez hasonlóan elsősorban a társadalom- és természettudományok körébe tartozó

- pszichológia, pedagógia, szociológia, közgazdaság,
- marketing, menedzsment, számítástechnika
- idegen nyelv tanulásához szükséges tankönyvek, segédkönyvek
- helyismereti, helytörténeti témájú művek kölcsönzési forgalma állt az élen.

Többségében az új megjelenésű, összefoglaló szintű művek számíthattak érdeklődésre.

Folyamatosan növekszik a szépirodalmi és gyermekkönyvek iránti kérések ill. teljesítések száma is.

A MOKKA és az ODR felületek összevonásával 2012-ben létrejött a MOKKA-ODR-katalógus. Az új Országos Dokumentum-ellátási Rendszer fejlesztésében és tesztelésében aktívan részt vett könyvtárunk, a használatához szükséges beállítások, illetve adatfelvitel sok munkaórát vett igénybe kollégáink részéről.

8.4 Területi ellátó munka – kistelepülési ellátás (2012-ben még mozgókönyvtári)

A Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulásával 2012-ben is megújított feladat-ellátási szerződés alapján 33 kistelepülés mozgókönyvtári ellátását végeztük. Alapellátásként biztosítottuk a dokumentumkínálat folyamatos megújítását (101 alkalom, 4 382 kötet feltöltés), és az előzetes igényfelmérés alapján előfizetett folyóiratokat (átlagosan kilenc féle periodika szolgáltatóhelyenként). A mozgókönyvtári állomány 2012. december 31-ig 1664 kötettel, 3 254 770,- Ft értékben gyarapodott. A kihelyezett dokumentumok nyújtotta kínálatot az egyedi igények kielégítését szolgáló erőteljes könyvtárközi kölcsönzés egészítette ki (1 797 teljesült kérés, ebből az elektronikus másolatok száma 245). A könyvtárközi kérések teljesítését, a községi szolgáltatóhelyek kollégáinak tájékozódását a Vasi Könyvtári Portál használata is segítette. Feladatvállalásunk részeként tovább folytattuk 20 órás ingyenes számítógép- és internethasználói tanfolyamainkat (öt település). Az oktató, az ismeretek elsajátítását segítő tanfolyami füzet mellett szükség esetén hordozható gépeket is biztosítottunk a tanfolyamok sikeres lebonyolításához. Népszerű gyermekrendezvény sorozatunknak, a Meseládának a foglalkozásain mintegy 800 gyermek ismerkedhetett meg a magyar és a világirodalmi mesekincsrel, fejleszthette rejtvényfejtő képességét, illetve megismerkedhetett új kézműves technikákkal (13 helyszín, 40 foglalkozás).

8.5 Könyvtári együttműködés szervezése

2012. március 31-ig az érdekeltségnövelő támogatás igényléséhez – az előző évhez hasonlóan – 20, a nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő települési könyvtár állománygyarapítási adatát jelentettük. Megyei szinten összesen 55 054 ezer forint után 11 280 ezer forint érdekeltségnövelő támogatással bővült az érintett könyvtárak állományfejlesztési lehetősége. Az érdekeltségnövelő támogatáshoz kapcsolódó önkormányzati igazolások összegyűjtését a statisztikai adatszolgáltatással egy ütemben végzetük, így biztosítva, hogy a jelentőlapokon állománygyarapításra fordított, kifizetett számlák alapján feltüntetett összegek megegyezzenek az érdekeltségnövelő támogatás igényléséhez jelentett állománygyarapítási keretekkel. A kapott támogatás az érintett könyvtárak – egy-két kivételtől eltekintve – a

dokumentumkínálat bővítésre fordította. Információink szerint Bük, Csepreg és Répcelak élt a technikai fejlesztésre használható 30%-os lehetőséggel. A települési önkormányzatok előirányzat-módosítással adták át az érdekeltségnövelő támogatás megítélt összegét könyvtárunknak, a törvényi határidő több-kevesebb sikerrel történő betartásával.

Megyei koordinációs tevékenységünk részeként szerveztük az Összefogás októberi könyvtári hetének megyei programsorozatát. Együttműködő partnereink igényeinek összegyűjtésével elkészítettük a rendezvények megvalósulását lehetővé tevő NKA-as pályázatot, gondoskodtunk a megvalósulás utáni adminisztratív teendők elvégzéséről (pénzügyi és szakmai beszámoló). Szerveztük a III. Könyvtárúthoz kapcsolódó információk eljuttatását a vándorút két vasi színhelyére (Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár – Celldömölk, Nádasdy-vár Művelődési Központ és Könyvtár – Sárvár) kapcsolódott a III. Könyvtárúthoz. 2013-ban intézményünk feladata lesz a hagyomány folytatása és a Könyvtárút vándorkönyvének továbbvitele valamelyik vállalkozó kedvű szomszéd megye irányába. Az Összefogás egy hete alatt Vas megye 12 településén összesen 119 programot kínáltunk az érdeklődőknek. Rendezvényeinken összesen 5334-en vettek részt:

50 felettiek:	1246 fő
18-50 év között:	1870 fő
14-18 év között:	663 fő
...-14 év:	1555 fő

Területi munkánkban 2012-ben is kiemelkedő helyet foglaltak el az Európai Unió pályázatok. Folyamatos szakmai tanácsadással segítettük a Büki Művelődési és Sportközpont, Könyvtár pályázatainak beadását (TIOP-1.2.3-11/1 – IKT-fejlesztés, TÁMOP-3.2.4.A-11 szolgáltatásfejlesztés).

A Nemzeti Kulturális Alap a Márai Irodalmi Ideiglenes Kollégium és a Márai Tényirodalmi Ideiglenes Kollégium nyílt és meghívásos pályázatán elnyert támogatás felhasználásával koordináltunk az „Irodalmi programok, író-olvasó találkozók lebonyolítása Vas Megyében” című programsorozatunkat, melynek részeként 12 helyszínen 22 rendezvényre került sor.

2012 decemberében újra indítottuk Könyvhódító című olvasásnépszerűsítő programunk első, a 14-18 éves korosztály számára OTTLIK GÉZA NYOMÁBAN címmel meghirdetett levelezős, többfordulós játékunkat.

Az aktuális teendők szervezése érdekében három alkalommal szerveztünk megyénk városi könyvtárai vezetőinek értekezletet, illetve folyamatosan továbbított számukra az új információkat megyei levelezőlistánkon (vaskir@bdmk.hu).

8.6 Kisebbségi könyvtári ellátás

2012-ben változatlanul megyénk három kisebbségének (horvát, német, szlovén) anyanyelvű dokumentum-ellátását végeztük 17 településen. Évvégig 118 kötet anyanyelvű kiadvány szállítottunk ki (horvát: 24, német: 26, szlovén: 68). Továbbra is jelentős probléma az ellátásra fordítható anyagi források hiányossága. A Vas megyei kisebbségek lélekszáma alapján biztosított állami támogatás a horvát és német nyelvterületről beszerezhető dokumentumok magas átlagára miatt alig észrevehető kínálatbővülést eredményez, ellentétben a szlovén nyelvterülettel, ahol a Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárral kialakított több évtizedes cserekapcsolat, illetve az érintett településeket menetrendszerűen felkereső muraszombati bibliobusz biztosítja az ellátás folyamatosságát. 2012-ben igényfelmérést végeztünk a szlovén nyelvterületen élők könyvtárhasználati szokásairól. A felmérés összegzése a XVIII. Vas Megyei Könyvtári Napon hangzott el, ahol

egyúttal az *En két nyelven szeretnénk álmodni* szlovén nyelvű esszépályázatunk díjazottjainak átadtuk munkájuk jutalmát.

8.7 Statisztikai adatszolgáltatás

2012-ben 222 Vas megyei könyvtár/könyvtári szolgáltatóhely adatlapja szerepelt a kulturális statisztikai rendszerben. Közülük 149 adatlap feltöltését közvetlenül könyvtárunk végezte el, illetve feldolgozó központként gondoskodott azok véglegesítéséről. Öt szakkönyvtári, illetve 68 települési könyvtár esetében feldolgozó központként az adatszolgáltatók által közvetlenül rögzített adatlapok ellenőrzése, véglegesítése volt a feladata. A központi adatszolgáltatáson – saját célra – elvégezte az adatok kistérségenkénti összesítését.

9. Munkaterven kívüli feladatok teljesítése

A munkaterv készítésekor még nem volt látható, hogy milyen kötelezettségeket ró adatszolgáltatásban a menedzsmentre az állami kezelésbe adás. Az ezeknek való megfelelés, továbbá az intézmény alulfinanszírozottsága nem csupán a vezetők jelentős munkaidejét kötötte le, hanem a hiányok pótlása, a töredezetten művelhető megrendelések miatt többletmunkát jelentett az állománygyarapításban és az olvasók ellátásában egyaránt.

Közösségi programjaink nagy része ugyancsak terven felüli teljesítés, melyeket partnereink kezdeményezésére fogadtunk be előre megtervezett rendezvényeink mellé.

10. 2012-ben elvégzett minőségfejlesztési tevékenységek

A Berzsenyi Dániel Könyvtár 2011-ben készítette el **MSZ EN ISO 9001: 2009 szabvány** szerinti Minőségirányítási rendszerét, amit az EMT Első Magyar Tanúsító Zártkörűen Működő Részvénytársaság tanúsításával sikeresen regisztráltak a Könyvtári és levéltári tevékenység alkalmazási területén.

2012-ben az EMT Első Magyar Tanúsító Zártkörűen Működő Részvénytársaság részéről felügyeleti auditra került sor, melynek eredményeképpen a tanúsítás továbbra is fenntartható.

A tárgyévben a Minőségügyi éves tervnek megfelelően két belső auditra (teljeskörű és részleges), két belső képzésre és a vezetőségi átvizsgálásra került sor. A belső auditok a kijelölt munkafolyamatok átvizsgálása során nem tártak fel nem megfeleléseket, a mérőszámok teljesülése optimális volt.

Az éves tervben szereplő Minőségcél (*Könyvtári szakfeladatok ellátásának fejlesztése. A gyűjteményfejlesztés és -feltárás szabályzatának átdolgozása, kibővítése*) teljesült.

11. A könyvtári kollégák továbbképzése

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Vas Megyei Szervezete taggyűlésén elhangzott javaslat alapján útjára indítottuk Szakmai Műhelybeszélgetések elnevezésű programsorozatunkat. Célunk, hogy a különböző munkaterületeken dolgozó kollégák lehetőséget kapjanak egymás gyakorlatának megismerésére, tapasztalataik kicserélésre, és szakmai kapcsolataik erősítésére. Az első Műhelybeszélgetést a megye gyermekkönyvtárosainak szerveztük 2012 novemberében.

Uniós pályázatunk részként – sikeres intézményi akkreditációnk eredményeként – három témakörben szerveztünk továbbképzést (Kommunikációs ismeretek könyvtárosoknak, a könyvtáros, mint felnőttoktató, A web 1.0-tól a 2.0 felé). a tanfolyamokon a megye számos könyvtárából összesen 54 fő vett részt (közülük 7 fő a megyei könyvtár munkatársa volt).

12. Gazdálkodás

Az intézmény állami kezelésbe vétele nem eredményezett jó lehetőséget a könyvtár üzemeltetéséhez, de számos adminisztrációs feladattöbblettel, jelentési kötelezettséggel, adatszolgáltatással járt. Előirányzati számlánk kezelését a Kincstár vette át. A felhasználható előirányzat tervezésében nem vehettünk részt. A közölt bevételi források előre vetítették a súlyos gazdálkodási gondokat, a feladatteljesítés alulfinanszírozottsága nyilvánvaló volt.

A Vas Megyei Intézményfenntartó Központnak, a Kormányhivatalnak, a szaktarca Könyvtári Osztályának többször jeleztük szóban és írásban, hogy állami finanszírozásunk fél évre elegendő, az előírt bevétel jelentős részét „kamatbevételként” határozták meg számunkra, amely teljesíthetetlen.

Sajnálatos, hogy Szombathely Megyei Jogú Város 2012-ben nem vállalt részt a könyvtár működtetéséből annak ellenére, hogy 2011-ig a Megyei Közgyűlés partnereként jó gazdája volt az intézménynek. A 2011-ben élő gyakorlatnak köszönhetően könyvtárunk 2012-ben még – a gyűjteménygyarapításra az előző évben felhasznált városi támogatás arányában – jogosult volt érdekeltségnövelő támogatásra, mely nélkül a bekövetkezettnél is nagyobb veszteséget kellett volna elszenvedniük a felhasználóknak az új dokumentumokhoz való hozzáférésben.

Év eleji félelmünk beigazolódott, 2012 nagyon nehéz év volt a könyvtár számára. Állandó likviditási gondokkal küszködtünk, szakmai munkafolyamataink a forráshiány miatt veszteségeket szenvedtek, az üzemeltetés, a számlák kiegyenlítése naponta hozott új és új problémát. A fenntartói jogok gyakorlója átmeneti „kölcönökkel” kezelte a legsúlyosabb helyzeteket, melynek rendezésére 12. hónap folyamán állami „póttámogatást” kaptunk.

Bevételek

A könyvtár eredeti költségvetési előirányzata 150 459 e Ft volt, melyből saját bevételként „terveztek” 90 552 e Ft-ot. A bevétel megoszlása: egyéb saját bevétel: 17 845 e Ft, ÁFA-bevétel, visszatérülés 12 800 e Ft, „kamatbevétel” 59 907 e Ft. A költségvetési támogatás 59 907 e Ft került megállapításra.

Év végéig a költségvetési támogatás 119.714 e Ft-on, a saját bevétel 21.430 e Ft-on, a kistérségi támogatás 9.199 e Ft-on, pályázati támogatások pedig 13.016 e Ft-on realizálódott. A KEOP pályázat beruházása, mely szállítói finanszírozás + állami támogatás 14.344 e Ft.

Kiadások

Az intézmény személyi kiadásait járulékkal 109.020 e Ft-on terveztük, a dologi kiadásokat pedig 41.439 e Ft-on. A tényleges kiadás személyi és járulék esetén 2012. november 30-ig 118.078 e Ft-on, a dologi kiadás 53.271 e Ft-on teljesült. A KEOP pályázathoz kapcsolódó kifizetés pedig 95 e Ft.

A könyvtár előzetes mérlegadatai 2012 az átadás-átvételt követő számlázás és számlanyitás késedelme miatt még befejezés alatt áll.

A fent közölt adatoknál részletesebb számszaki kimutatást a végleges pénzügyi beszámoló tartalmazza majd.

A beszámoló nem tartalmazza a 2012. december 30-án a könyvtárhoz csatolt „Életünk” Szerkesztőség 2012. évi adatait, mivel azok nem állnak rendelkezésünkre.

Az intézmény engedélyezett létszámkerete 8 órára átszámítva 46,5 státusz volt.

A beszámolót írták:

Dr. Baráthné Molnár Mónika

Nagy Éva

Németh Tiborné Takács Hajnalka

Szőkéné Nagy Hilda

Pallósiné Dr. Toldi Márta

Varjuné Gergáczi Katalin

Szerkesztette:

Nagy Éva